

Čís. 955.

Šem 6 Opatření Stálého výboru Národního shromáždění republiky Československé ze dne 4. srpna 1920, čís. 480 sb. z. a n., byla sice stanovena nová trestní sazba, odvolání veřejného obžalobce nebylo však obmezeno.

(Rozh. ze dne 8. října 1922, Kr I 610/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením vrchního zemského soudu v Praze ze dne 3. března 1922 porušen byl zákon v ustanovení § 283 tr. ř.

Důvody:

Rozsudkem samosoudce krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 4. února 1922 odsouzen byl Josef D. pro zločin krádeže dle §§ 171, 174 II. a), 175 II. a), 176 II. a) tr. zák., dle §§ 178 a 180 tr. zák. s použitím § 55 tr. zák. do těžkého žaláře na 10 dní, doplněného jedním postem. Z rozsudku toho odvolal se státní zástupce pro nízkou výměru trestu. Usnesením vrchního zemského soudu v Praze ze dne 3. března 1922 bylo však toto odvolání odmítnuto, poněvadž státní zastupitelství navrhlo v obžalobě dle § 6 opatření Stálého výboru Národního shromáždění ze dne 4. srpna 1920, čís. 480 sb. z. a n., trest na svobodě do 6 měsíců, v opatření tom nejnižší hranice sazby není, a odvolání tudíž dle § 283 tr. ř. není přípustno. Usnesení to jest právně mylné. Citované opatření Stálého výboru neobsahuje ustanovení, dle něhož by odvolací právo státního zástupce jakýmkoliv způsobem bylo omezeno, a zejména nebylo změněno ustanovení § 283 tr. ř., upravující právo státního zástupce, odvolati se z výroku o trestu (když byl trest mimořádně zmírněn nebo změněn). Státnímu zástupci lze se tedy odvolati z každého výroku o trestu, vyměřeného pod nejnižší sazbou zákonnou. Dle § 178 tr. zák. jest nejnižší sazba zákonná žalář 6měsíční. V § 6 opatření Stálého výboru jest obsažena trestní sazba, zákonem nově stanovená místo sazeb trestního zákona, sahajících od 6 měsíců výše; to plyne z ustanovení čtvrtého odstavce § 7 citovaného opatření Stálého výboru, v němž poukázáno jest na § 5, který mluví výslovně o sazbě navrhované; rovněž to plyne z druhého odstavce § 6, dle něhož trest podle prvního odstavce tohoto § navrhnouti jest vzhledem k povaze činu, po případě též k znehodnocení peněz, tedy nikoliv vzhledem k polehčujícím okolnostem, které by odůvodňovaly užití § 54 tr. zák., plyne to konečně i z úvahy, že podle §§ 6, 7 a 5 citovaného opatření jest samosoudci již předem uloženo, by buď uložil trest dle § 6 anebo se prohlásil nepřislušným, naproti čemuž mimořádného práva zmírňovacího dle § 54 tr. zák. lze užití teprve po odsouzení obžalovaného, když nalézací soud uvažuje o výměře trestu. Dle §§ 54 a 55 tr. zák. lze při odsouzení pro zločin snížit trest pod 6 měsíců; dle § 283 tr. zák. může, jak již uvedeno, veřejný žalobce podat odvolání do výroku o trestu, bylo-li při odsouzení pro zločin v první stolici užito mimořádného práva zmírňovacího nebo změňovacího, neb obou, totiž, byl-li trest vyměřen níže než 6měsíčním žalářem, prostým, pokud se týče těžkým; na

sazbu onoho § 6 se dotyčné ustanovení § 283 tr. ř. o přípustnosti odvolání musí tím více vztahovati proto, že tato sazba, jak rovněž již uvedeno, nemá nejnižší mez a nejvyšší mez jest pouze 6 měsíců. Správnosti uvedeného názoru nasvědčuje i tendence zmíněného opatření. Důvodová zpráva — viz tisk příl. A k čís. 560, druhé zasedání poslanecké sněmovny z roku 1920 — poukazujíc na vzrůst rozsahu soudnictví jednak pro zvýšenou zločinnost, jednak pro pokles hodnoty peněz, takže zvýšením cen všech předmětů převážná část případů se stala zločiny, náležejícími často i před porotu, ač před válkou byly to pouhé přestupky, uvádí, že tímto opatřením má být odstraněno co nejrychleji přetížení soudů, aniž by tím však správné nalézaní práva doznalo újmy. Zřejmou takovou újmou by však bylo, kdyby soud mohl na základě § 6 uložit jakýkoliv nízký trest, třeba očividně nespravedlivý, a kdyby veřejný obžalobce byl proti tomu bezmocným, takže by s užívání onoho § 6 vůbec musilo sejit.

Čís. 956.

Křivého svědectví ve smyslu § 199 písm. a) tr. zák. nedopouští se ten, kdo byl slyšen jako svědek, ač byl objektivně podezřelým z trestného činu, jehož se týkal svědecký výslech.

(Rozh. ze dne 9. října 1922, Kr II 565/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované Jenovefy H-ové do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 21. května 1921, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu dle §§ 197 i 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalovanou z obžaloby pro uvedený čin trestný.

Důvody:

Zmateční stížnost, směřující proti výroku, jímž byla obžalovaná uznána vinnou zločinem podvodu dle §§ 197 a 199 a) tr. zák., jest odůvodněna. Skutkovou povahu uvedeného zločinu spatřuje nalézací soud v tom, že obžalovaná vydala v trestní věci proti Vladimíru P-ovi pro zločin krádeže dne 18. února 1921 před krajským soudem v Olomouci vědomě křivé svědectví. Stížnost brojí proti tomuto názoru s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., uvádějíc, že bylo povinností vyšetřujícího soudce, vyslechnouti Jenovefu H-ovou jako obviněnou nebo ji aspoň poučiti o dobrodiní § 153 tr. ř. I když vyšetřující soudce jest podle § 170 čís. 1 tr. ř. formálně oprávněn, vyslechnouti osobu, z trestného činu podezřelou, nepřisežně jako svědku, musí tato okolnost vzhledem k zásadě, vyslovené v § 202 tr. ř., zůstat i bez jakéhokoliv vlivu na hmotněprávní hodnocení obsahu takovéto výpovědi, zejména také, pokud jde o její případnou trestnost, jakmile měl nebo mohl mít vyšetřující soudce již před výslechem podle stavu věci odůvodněné podezření, že svědek trestný čin, o němž má být slyšen, buď sám spáchal nebo se ho účastnil. Takováto osoba nesmí tedy býti slyšena jako svědek, a stalo-li se tak, nesrovnává se to s uvedeným již šem 202 tr. ř., neboť dotyčná osoba přivedena byla do